

## **Informace Ministerstva zdravotnictví k uplatnění zdravotnických pracovníků v sociálních službách a prostupnosti těchto profesí**

Na základě četných dotazů odborné veřejnosti informuje Ministerstvo zdravotnictví o prostupnosti profese nelékařského zdravotnického pracovníka a pracovníka v sociálních službách.

### **Který zdravotník může pracovat v sociálních službách na pozici pracovníka v sociálních službách?**

Odborná způsobilost k výkonu pracovníka v sociálních službách se získává dle ustanovení § 116 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu pracovník v sociálních službách, do kterého mohou vstoupit osoby s minimálně základním vzděláním. Nicméně ne všichni zájemci z řad nelékařských zdravotnických povolání musí akreditovaným kvalifikačním kurzem projít, pokud chtějí v sociálních službách pracovat.

Povolání pracovníka v sociálních službách může vykonávat rovněž **ten, kdo získal dle zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)**, ve znění pozdějších předpisů, **způsobilost k výkonu zdravotnického povolání**

- **sanitáře, který absolvoval akreditovaný kvalifikační kurz v oboru všeobecný sanitář přede dnem 1. ledna 2007 (přechodné ustanovení § 40 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách),**
- **ošetřovatele (§ 36 zákona č. 96/2004 Sb.)<sup>1</sup>,**
- **praktické sestry, všeobecné sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře, lékaře (tato povolání mají zároveň způsobilost k výkonu povolání ošetřovatele)**

Povolání pracovníka v sociálních službách mohou vykonávat rovněž **osoby, které absolvovaly**

- **část studia pro přípravu lékařů<sup>2</sup>,**
- **část studia pro přípravu všeobecných sester, dětských sester či porodních asistentek<sup>3</sup>,**
- **část studia pro přípravu zdravotnických záchranářů<sup>4</sup>,**
- **část studia pro přípravu praktických sester<sup>5</sup>.**  
(tyto osoby mají zároveň způsobilost k výkonu povolání ošetřovatele)

Výše uvedené osoby mají dle ustanovení § 116 odst. 5 písm. a) a c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, způsobilost k výkonu povolání pracovníka v sociálních službách, a to k přímé obslužné péči o osoby v ambulantních nebo pobytových zařízeních sociálních služeb spočívající v nácviu jednoduchých denních činností, pomoci při osobní hygieně a oblékání, manipulaci s přístroji, pomůckami, prádlem, udržování čistoty a osobní hygieny, podporu soběstačnosti, posilování životní aktivizace, vytváření základních sociálních a společenských kontaktů a uspokojování psychosociálních potřeb, a dále k pečovatelské činnosti v domácnosti o osoby spočívající ve vykonávání prací spojených s přímým stykem s osobami s fyzickými a psychickými obtížemi, komplexní péči o jejich domácnost, zajišťování sociální pomoci, provádění sociálních depistáží pod vedením

sociálního pracovníka, poskytování pomoci při vytváření sociálních a společenských kontaktů a psychické aktivizaci, organizační zabezpečování a komplexní koordinování pečovatelské činnosti a provádění osobní asistence, tj. činnostem dle § 116 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. 108/2006 Sb.

Povolání pracovníka v sociálních službách může vykonávat rovněž **ten, kdo získal způsobilost k výkonu zdravotnického povolání**

➤ **ergoterapeut (§ 7 zákona č. 96/2004 Sb.).**

Osoby s odbornou způsobilostí ergoterapeuta mají dle ustanovení § 116 odst. 5 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, způsobilost k výkonu povolání pracovníka v sociálních službách, a to k základní výchovné nepedagogické činnosti spočívající v prohlubování a upevňování základních hygienických a společenských návyků, působení na vytváření a rozvíjení pracovních návyků, manuální zručnosti a pracovní aktivity, provádění volnočasových aktivit zaměřených na rozvíjení osobnosti, zájmů, znalostí a tvořivých schopností formou výtvarné, hudební a pohybové výchovy, zabezpečování zájmové a kulturní činnosti, tj. činnostem dle § 116 odst. 1 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb.

**Pokud nejsou zdravotničtí pracovníci v sociálních službách zařazeni jako zdravotničtí pracovníci – např. lékaři, všeobecné sestry, praktické sestry, ergoterapeuti, ošetřovatelé, popř. sanitáři, ale jako pracovníci v sociálních službách, mohou toto povolání vykonávat bez odborného dohledu.**

V současné době Ministerstvo zdravotnictví jedná s Ministerstvem práce a sociálních věcí o legislativním ukotvení sociálně zdravotní péče tak, aby došlo k užšímu propojení sociálních a zdravotních služeb. Záměrem je dosáhnout též oboustranné provázanosti a prostupnosti kvalifikační přípravy, aby se i pracovníci v sociálních službách mohli při poskytování zdravotních služeb spolupodílet v rozsahu činností ošetřovatele při poskytování léčebné, rehabilitační, paliativní péče.

-----

1

a) akreditovaný kvalifikační kurz v oboru ošetřovatel,

b) tříleté studium ukončené závěrečnou zkouškou s výučním listem na střední zdravotnické škole v oboru ošetřovatel,

c) akreditovaný kvalifikační kurz v oboru ošetřovatel/ošetřovatelka-pěstounka, charitní ošetřovatel, ošetřovatel nebo pěstounka, pokud bylo studium zahájeno do konce roku 2004, nebo

d) studium ukončené závěrečnou zkouškou na střední zdravotnické škole, zdravotnické odborné škole nebo středním odborném učilišti zdravotnickém v oboru ošetřovatel/ošetřovatelka, ošetřovatel/ošetřovatelka se zaměřením na rodinnou výchovu nebo v oboru zdravotník prvního zaměření – ošetřovatelské a pečovatelské práce, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004.

<sup>2</sup> nejméně 4 semestry akreditovaného zdravotnického magisterského studijního oboru všeobecné lékařství a složením zkoušky z předmětu ošetřovatelství, péče o nemocné nebo obdobného předmětu.

3

a) 3 semestry akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu všeobecných sester, dětských sester nebo porodních asistentek nebo příslušného studijního oboru na vyšší zdravotnické škole, nebo

b) 3 ročníky studia na střední zdravotnické škole v oboru všeobecná sestra, dětská sestra nebo zdravotní sestra, pokud jde o čtyřleté studium, nebo 1,5 ročníku studia na střední zdravotnické škole v oboru zdravotní sestra, dětská

sestra, zdravotnický záchranář, ženská sestra nebo porodní asistentka, pokud jde o dvouleté pomaturitní kvalifikační studium, případně nástavbové studium pro absolventy středních škol,

<sup>4</sup> 4 semestry akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu zdravotnických záchranářů nebo příslušného studijního oboru na vyšší zdravotnické škole.

<sup>5</sup> 4 ročníků denního studia nebo 5 ročníků dálkového studia na střední zdravotnické škole v oboru zdravotnický asistent nebo praktická sestra.